

СИЛЛАБУС
2023-2024 оқу жылының көктемгі семестрі
«8D05108 -Геоботаника» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
90460 Геоботаниканың өзекті мәселелері	5	15	30	0	5	6
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ						
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
гибрид	БП	модулді	анализді	Жазбаша IS Univer платформасында		
Дәріскер	Мамурова Асем Тлеужанқызы б.ғ.к., қауымдастырылған профессор биоалуантүрлілік және биоресурстар кафедраның профессор міндетін атқарушысы					
e-mail:	amamurova81@mail.ru					
Телефоны:	87026118430					
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ						
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*			ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)		
Пәннің мақсаты - докторанттарды заманауи өзекті геоботаникалық зерттеулермен, қазіргі заманғы мәселелермен және зерттеулермен таныстыру. Пәндерді оқу нәтижесінде докторанттар: - -	1. Табиғи ресурстарды, табиғатты пайдалануды, техногенді ластануды бағалау және сирек кездесетін, эндемикалық, пайдалы өсімдіктердің түрлерін және оларды қорғауды қамтитын өсімдік қауымдастықтарының құрылымын бақылау, оздерінің жаңа ғылыми идеяларын қалыптастырып, өсімдіктер жабынын сақтауға арналған жобаларды әзірлеу;			1.1 геоботаникадағы білім беруді, ғылыми-зерттеу және ғылыми қызметтегі проблемалық жағдайларды шығармашылықпен шешуде білімін пайдалану. - қоршаған ортаны түсіну және басқару, жалпы білімдер жүйесін қалыптастыру;		
	2. Ауыл шаруашылығының, орман шаруашылығының және геоботаникалық әдістердің негізінде қоршаған ортаны қорғаудың практикалық мәселелерін шешу;			1.2 оқу стратегиясын құру, шешім қабылдау және проблемаларды шешу. - өсімдік қауымдастығының алуантүрлілігін қалыптастырады.		
				2.1 Далалық және камералдық жағдайларда геоботаникалық жұмыстарды ұйымдастыру және басқаруды талдауға үйрету, ұйымдастырылуы туралы ақпаратты сыни тұрғыдан талдайды;		
				2.2 қоршаған ортаның сапасы - қоршаған ортаның құрамы мен қасиеттерінің сипаттама негізгі мағынасын талдауға үйрету туралы білімдерін колданады.		

	<p>3. Геоботаника саласындағы ғылыми зерттеулерді жетілдіріп, ғылыми көзқарасқа негізделген жан-жақты зерттеулерді құрастыру және енгізу және қазіргі заманғы теориялар мен талдау әдістеріне негізделген академиялық тұтастықпен сипатталатын ғылыми зерттеулерді ұйымдастыру, жоспарлау және жүзеге асыру;</p>	<p>3.1 Геоботаника саласы бойынша ғылыми зерттеулерді жетілдіріп, ғылыми көзқарасқа негізделген жан-жақты зерттеулерді құрастыру және енгізу және қазіргі заманғы сипаттау барысында әдістерді қолданады;</p>
	<p>4. Оқу үрдісіне енгізу үшін оқу жоспарларын әзірлеу, оқытудың заманауи әдіснамаларын әзірлеу және университеттегі оқыту мәселелері бойынша құзыретті болу, талдау стратегиясын ұсынып, мамандықтың бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етуге бағытталған ұйымның стратегиясын әзірлеу;</p>	<p>3.2 Геоботаниканың өзекті мәселелері – қазіргі уақыттағы қоршаған табиғи ортаның жай күйін бақылау және адамдардың денсаулығы мен өзге де тірі организмдерге зиянды әсерлерді түсіндіре біледі.</p>
	<p>5. Кәсіпорындарда ресурстарды үнемдейтін бағдарламаларды әзірлеуге және енгізуге қатысу, сараптамалық карталарды құрастыру, жаңа технологияларды әзірлеу, ғылыми зерттеулерді көрсету және негіздеу;</p>	<p>4.1 Қоршаған ортаның сапасын номалау бойынша қолданатын зерттеу әдістерін білімдерін қолданады;</p> <p>4.2 Зерттеу жұмысында қоршаған ортаның сапасын номалау заманауи әдістерін қолданады;</p> <p>4.3 Биологиялық алуан түрліліктің сақталуы мен экологиялық жүйелердің тұрақты пайдаланылуын қамтамасыз ететін қоршаған орта сапасының көрсеткіштерін деңгейлерін сараптау және бекітілген зерттеудің әртүрлі әдістерін қолданудың маңызын және жалпы принциптерін түсіндіреді.</p>
<p>Пререквизиттер</p>	<p>Ботаника, Өсімдіктер мен жануарлар биоалуантүрлілігі, Өсімдіктер экологиясы, Геоботаника</p>	
<p>Постреквизиттер</p>	<p>Ботаника, Экология, Этика</p>	
<p>Оқу ресурстары</p>	<p>Әдебиет: Негізгі: 1. Мухитдинов Н.М. Геоботаника, – Алматы: Қазақ университеті, 2011. 2. Мухитдинов Н.М., Альмеркова Ш.С., Сербасева А.Д. Ценопопуляция растений, Алматы: Қазақ университеті, 2019, 340с. 3. Красная книга Казахстана 4. Мухитдинов Н. Основы биогеоценологии. Учебное пособие. — Алматы: Қазақ Университеті, 2007. — 140 с. 5. Миркин Б.М., Розенберг Г.С. Наумова Л.Г. Словарь понятий и терминов современной</p>	

фитоценологии . – М., Наука ,2000г.
 6. Работнов Т.А. Фитоценология, Москва, 1992, 362 с
 7. Миркин Б.М., Наумова Л.Г., Соломенко А.И. Современная наука о растительности, М, Лотос, 2001, 264 с.
 8. Работнов Т.А. История фитоценологии, Москва, Аргис, 1995, 158 с.
 9. Шенников А.П. Введение в геоботанику. Изд. Ленингр. Университета, 1964, 447 с.
 Интернет ресурстар <https://ru.wikipedia.org/wiki/> http://human_ecology.academic.ru
<http://www.geo-site.ru/index>

Пәннің академиялық саясаты

Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады.

Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді.

Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.

Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.

Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail bahty@kaznu.kz немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы <https://teams.microsoft.com/l/channel/19%3a6fdd43b2c69b47e9bab1bba4668d0582%40thread.ta%20cv2%20D0%259E%25D0%25B1%25D1%25D0%25B9?groupId=cd94c3ef-7914-49d7-84a8-7cbf0a14d218&tenant> кеңестік көмек ала алады.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға	Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқығудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген. Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге,
A	4,0	95-100	Өте жақсы	
A-	3,67	90-94		
B+	3,33	85-89	Жақсы	

				оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады. Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.	
B	3,0	80-84		Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі баллдар
B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік	0
C+	2,33	70-74		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	10 x 7 = 70
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	Өзіндік жұмысы	15 x 2 = 30
C-	1,67	60-64		ЖИЫНТЫҒЫ (АБ1, АБ2)	100
D+	1,33	55-59		Қорытынды бақылау (емтихан)	40
D	1,0	50-54			100
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз	Қорытынды бағасы = $\frac{АБ1+АБ2}{2} \times 0,6 + 0,4 \times \text{Емт}$	
F	0	0-24			

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
МОДУЛЬ 1 Жалпы фармакология (1-4 апта)			
1	Д 1. Тақырып: Геоботаника Кіріспе. Қысқаша тарихы. пәніне Геоботаниканың қысқаша тарихы, даму кезеңдері, зерттеу объектілері.	2	
	СС 1. Тақырып: Геоботаниканың қысқаша тарихы, даму кезеңдері, зерттеу объектілері.	3	10
2	Д 2. Тақырып: Фитоценоздардың структурасы.	2	
	СС 2. Фитоценоздардың қалыптасуы, ондағы өсімдіктердің бір-бірімен және қоршаған ортамен қарым-қатынасы.	3	10
	ОДӨЖ 1. ДӨЖ 1 орындау бойынша кеңес беру.		
3	Д 3. Тақырып: Фитоценоздардың тәуліктік, маусымдық және әртүрлі жылдардағы өзгергіштігі.	2	
	С 3. Түрдің экологиялық және фитоценодикалық оптимумы.	3	10
	ДӨЖ 1. Тақырып: Ценопопуляцияның саны, жастық құрамы, проекциялық жабыны. (жоба)		15
4	Д 4. Фитоценоздардың функционалдық структурасының элементтері (ценоячейка, синузия, консорция).	2	
	СС 4. Мозайкалық, синузиялық және консорциялық ұғымдарға талдау	3	10
МОДУЛЬ 2 Фитоценоздың өзекті мәселелерін шешу (5-15 апта)			
5	Д.5 Өсімдіктердің даму кезеңдері (вегетациялық фазалары) және фитоценоздардың маусымдық ырғақтылығы. Аспектердің алмасуы.	2	
	СС. 5 Әртүрлі тіршілік формаларының фитоценоздағы рөлі.	3	10
6	Д.6 Фитоценоздардың динамикасы. Фитоценоздың эволюциясы, сукцессия, катаклизмдер.	2	
	СС. 6 Эндозоогенез, сингенез, гологенез терминдерін талдау және қолану жүйесі	3	10
	ОДӨЖ 2. ДӨЖ 2 орындау бойынша кеңес беру. Тақырып: Мониторингтің теория – әдістемелік негізі.		
7	Д.7 Фитоценоздардың эволюциясы. Флорогенез және фитоценогенез.	2	
	СС.7 Реликтер фитоценоздары. Толық, жартылай және гетерогенді реликтер.	3	10
	ДӨЖ 2. Тақырып: Фитоценоздардың функционалдық құрылымының		15

	элементтерін талдау Тапсыру формасы: Жазбаша және жеке орындау.		
Аралық бақылау 1			100
8	Д.8. Фитоценоздардың өнімділігі. Биологиялық өнім. Жалпы бірінші өнім, таза бірінші өнім және гетеротроптар пайдаланатын өнім.	2	
	СС.8 Жер шарындағы негізгі экожүйелердің өнімдері және биомассасы.	3	10
	ОДӨЖ 3. ДӨЖ 3 орындау бойынша кеңес беру. Тақырып: Геологиялық, литотехникалық және экология – геологиялық жүйелерінің мониторингі туралы түсінік.		
9	Д.9 Өсімдіктер және фитоценоздар географиясы. Өсімдіктер ареалының мәні.	2	
	СС.9 Түрдің ареалының аймақтары, формациялық және перформациялық аймақтары.	3	10
	ДӨЖ 3. Тақырып: Орталық жүйке жүйесіне әсер ететін препараттар. 1. Ұйықтатқыш заттар. 2.Этил спирті. 3. Жалпы анестетиктер. 4. Опиоидты анальгетиктер. 5. Седативті препараттар. 6. Психозға қарсы препараттар.7.Ноотропты препараттар. Тапсыру формасы: Жазбаша және жеке орындау.		10
10	Д.10 Фитоценоздар флорасының географиялық элементтері.	2	
	СС. 10 Фитоценоздардың комплекстігі.	3	10
	ОДӨЖ 4. ДӨЖ 4 орындау бойынша кеңес беру. Тақырып: Балхаш көлі және ҚР басқа экологиялық қауіпті аймақтарының мониторингі.		
11	Д. 11 Фитоценоздың қоршаған ортаға әсері.	2	
	СС.11 Фитоценоздардың топыраққа, ауадағы көмірқышқыл газына, басқа да газдарға және жер бедеріне әсері.	3	10
12	Д. 12 Фитоценоздар классификациясы және ординациясы.	2	
	СС.12 Фитоценоздардың жарыққа, желге, қоршаған ортаның температуралық режиміне әсері.	3	5
	ДӨЖ 4. Коллоквиум (бақылау жұмысы). Тақырып: ҚР үлкен және кіші өзендері және оларға антропогендік факторлардың әсері.		10
13	Д.13 Маңызды экожүйелер және өсімдіктер (дала, шөл, орман, шалғындық)	2	
	СС.13 Өсімдіктер жабынына адамның тікелей әсері.	3	10
	ОДӨЖ 5. ДӨЖ 5 орындау бойынша кеңес беру. Тақырып: Өзен алқаптары, экологиялық мониторинг полигоны.		
14	Д.14 Өсімдіктер жабынын картаға түсіру.	2	
	СС.14 Геоботаникалық картаға түсірудің қазіргі жағдайы.	3	5
	ДӨЖ 5. Тақырып: Гормондық дәрілік препаратта: Арал, Каспий теңізі және ҚР басқа экологиялық қауіпті аймақтарының мониторингі.		10
15	Д. 15 Геоботаниканың қазіргі мәселелері.	2	
	СС.15 Қазақстанда қазіргі кезде табиғи ресурстарды пайдалануға байланысты өсімдіктер жабынының трансформациялануы.	3	10
	ОДӨЖ 6. Емтихан тапсыру ережелерімен таныстыру.		
Аралық бақылау 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

Декан _____

Кафедра меңгерушісі _____

Дәріскер _____

Құрманбаева М.С.

Кегенова Г.Б.

Мамурова А.Т.